

THUCYDIDIS

HISTORIAE

RECOGNOVIT

BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

HENRICUS STUART JONES

APPARATUM CRITICUM CORREXIT ET AUXIT

JOHANNES ENOCH POWELL

TOMUS PRIOR

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

CONSPECTUS SIGLORUM

I. Codices medii aevi :

A = Parisinus suppl. gr. 253

B = Vaticanus 126

C = Laurentianus LXIX 2

E = Palatinus (Heidelbergensis) 252

F = Monacensis 430

G = Monacensis 228

(G) = verba in codice G exesa sed auxilio recentiorum restituta ; v. praef. pp. vii sq.

M = Britannicus (Londinensis) add. 11727

saeculi xi-xii

xi

x

xi

xi

xiii

xi

II. Papyri et membranae Aegyptiacae :

Π¹ = PWess. (Hudii W) * continens libri 8, c. 91 sq. saeculi p.C. v

Π² = POxy. 16 + 696 (Hudii O)

Π³ = " 17

Π⁴ = " 225

Π⁵ = " 451

Π⁶ = " 452

Π⁷ = " 453

Π⁸ = " 853

Π⁹ = " 878

Π¹⁰ = " 879

Π¹¹ = " 880

Π¹² = PGenav. 2 + PKyl. 548

Π¹³ = POxy. 1180

Π¹⁴ = PGiss. 124

Π¹⁵ = POxy. 1245

Π¹⁶ = " 1246

Π¹⁷ = " 1247

Π¹⁸ = " 1376

Π¹⁹ = " 1620

Π²⁰ = " 1621

Π²¹ = " 1622

Π²² = " 1623

Π¹ = " 17

Π² = " 225

Π³ = " 451

Π⁴ = " 452

Π⁵ = " 453

Π⁶ = " 853

Π⁷ = " 878

Π⁸ = " 879

Π⁹ = " 880

Π¹⁰ = " 880

Π¹¹ = " 880

Π¹² = " 880

Π¹³ = " 880

Π¹⁴ = " 880

Π¹⁵ = " 880

Π¹⁶ = " 880

Π¹⁷ = " 880

Π¹⁸ = " 880

Π¹⁹ = " 880

Π²⁰ = " 880

Π²¹ = " 880

Π²² = " 880

* C. Wessely, *Stud. Vind.* vii. (1885) 116 sqq.

† J. Nicole, *Textes gr. inédits de Genève*, (1909) 13 sqq.

‡ F. Fischer, *Thuyd. reliqua in pap. et membr. Aeg. servatae*, (1913) 27 sqq.

Π¹⁵ = PRainer. 20247* continens scholia in I. 1, cc. 1-9

Π¹⁶ = POxy. 2100

Π¹⁷ = PBerol. 13236†

Π¹⁸ = PCair. 47993**

Π¹⁹ = PSL. 1195

Π²⁰ = PLund. 2†

Π²¹ = PHarr. 41

Π²² = PMich. 141

Π²³ = PAnt. ined. §

III. Aliae notae :

A¹B¹ etc. = scriptura a prima manu correctā

a b etc. = scriptura a manu recentiore substituta vel adscripta

[A] [B] etc. = scriptura in codice olim exarata hodie deperdita

γp. = scriptura signo γp(φερα) addito adscripta

codd. = consensus codicum ABCEFGM

recc. = unus vel plures e codicibus recentioribus

m. 1 = manu prima

* H. Gerstinger, *Acta Acad. Vind. phil.-hist.* lxvii. (1905) 2.

† A. H. Salenius, *Soc. Scient. Fenn. Comm. Hum. Litt.* ii. (1927) 2.

** W. G. Waddell, *Études de papyrologie*, I. (1932) 15.

‡ A. Wifstrand, *Bulletin de la société royale des lettres de Lund*, ii. 934-51.

§ Fragmento nondum publici iuris facto ut uteretur, benigne mihi permisit Societas Aegyptio Explorandae.

¶ Fragmento nondum publici iuris facto ut uteretur, benigne mihi permisit Societas Aegyptio Explorandae.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελο- 1
 ποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὥς ἐπολέμισαν πρὸς ἀλλήλους,
 ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι
 καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι
 5 ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέροι παρασκευῇ τῇ πόσει
 καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους,
 τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοοῦμενον. κίνησις γὰρ αὕτη 2
 μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τιῶν τῶν βαρ-
 βάρων, ὥς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ 3
 10 πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα σαφῶς μὲν εἶρεῖν διὰ
 χρόνου πληθὸς ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὧν ἐπὶ μακρό-
 τατον σκοποῦντί μοι πιστεύεται ξυμβαίνει οὐ μέγала νομίζω
 γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα. φαί- 2
 νεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη οὐ πάλαι βεβαίως
 15 οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστώσεις τε οὔσαι τὰ πρότερα καὶ
 ῥαδίως ἑκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες βιαζόμενοι ὑπό-
 των αἰεὶ πλείωνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' 2
 ἐπιμεγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θα-
 λάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἑκαστοι ὄσον ἀποζῆν καὶ

c. 1. 1—c. 15. 1 κατεστρέφοντο suppl. c. foll. ii-vii

c. 1. 1—c. 3. 2 τοῦτο suppl. m fol. 1

5 ἦσαν Fg Schol. Plat. *Rep.* 449 A Suid. Phot.: ἦσαν cett. 8 δὴ
 μεγίστη F Dion. Hal. 11 ἀδύνατον F G Dion. Hal. 19 ἑαυτῶν Schol.

THUC.

περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες οὐδὲ γῆν φυτεύοντες,
 ἄδηλον δὲν ὁπότε τις ἐπελθὼν καὶ ἀτειχίστων ἄμα ὄντων
 ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς
 πανταχοῦ ἂν ἡγούμενοι ἐπικρατέω, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο,
 καὶ δι' αὐτὸ οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ 5
 3 παρασκευῇ. μέλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἶετ τὰς μετα-
 βολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν, ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη
 καὶ Βωιωτία Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ πλὴν Ἀρκαδίας,
 4 τῆς τε ἄλλης ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς αἶ τε
 5 δυνάμεις τισὶ μέλιστα ἐγγυγόμεναι στάσεις ἐνεποίουν ἐξ ὧν 10
 ἐφθείροντο, καὶ ἄμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μάλλον ἐπεβουλεύοντο.
 5 τὴν γοῦν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον διὰ τὸ λεπτόγεον
 6 ἀσταςίαςτων οὕτω ἀνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ. καὶ
 παράδειγμα τὸδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι διὰ τὰς
 μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξήθηται· ἐκ γὰρ τῆς 15
 ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἡ στάσει ἐκρίπνυντες παρ'
 Ἀθηναίους οἱ δυνατάτατοι ὥς βέβαιον δὲ ἀνεχώρων, καὶ
 πολῖται γιγνόμενοι εὐθὺς ἀπὸ παλαιῶν μείζω ἔτι ἐποίησαν
 πλῆθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον
 ὥς οὐχ ἱκανῆς οὖσης τῆς Ἀττικῆς ἀποικίας ἐξέπεμψαν. 20
 3 Διηλοὶ δέ μοι καὶ τὸδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα·
 2 πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐργα-
 σαμένην ἢ Ἑλλάς· δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τοῦτομα τοῦτο ξύμπασά
 25 πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἑλληνος τοῦ Δευκαλίωνος καὶ
 πᾶν οὐδὲ εἶναι ἢ ἐπὶ κλισίᾳ αὐτῇ, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε 25
 καὶ τὸ Πελαγονικὸν ἐπὶ πλείστον ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν
 παρέχουσαι, Ἑλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώ-
 τιδι ἰσχυρυσάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς
 ἄλλας πόλεις, καθ' ἐκείτους μὲν ἦδη τῇ ὁμίλῳ μάλλον
 30 καλεῖσθαι Ἑλληνας, οὐ μέντοι πολλοὺ γε χρόνους [ἐδύνατο] 30
 3 καὶ ἅπασιν ἐκρικῆσαι. τεκμηριοὶ δὲ μέλιστα Ὅμηρος· πολλῶ

15 μετοικίας ἐς] μετοικίης Ullrich
 30 ἐδύνατο om. M
 ceti.

γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν Τρωικῶν γενόμενος οὐδαμοῦ τοὺς
 ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχαιέως ἐκ
 τῆς Φθιώτιδος, ὅππερ καὶ πρῶτοι Ἑλληνες ἦσαν, Δαναοὺς
 δὲ ἐν τοῖς ἔπεισι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν
 5 οὐδὲ βαρβάρους εἶρηκε διὰ τὸ μὴδὲ Ἑλληνάς πο, ὥς ἐμοὶ
 10 δοκεῖ, ἀντίπαλον ἐς ἐν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὥς 4
 ἕκαστοι Ἑλλήνες κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνέεισαν
 καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες οὐδὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν
 δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμειξίαν ἀλλήλων ἀθρόοι ἔπραξαν. ἀλλὰ
 10 καὶ ταύτην τὴν στρατείαν θαλάσση ἦδη πλείω χρώμενοι
 15 ξυνεξῆλλον.

Μίνως γὰρ παλαιάτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτίσατο 4
 καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλείστον ἐκράτησε
 καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἠρξέ τε καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν
 15 πλείστων ἐγένετο, Κῶρας ἐξελάσας καὶ τοὺς ἐν αὐτοῦ παῖδας
 ἠγέμενος ἐγκαταστήσας· τό τε λισιτικόν, ὥς εἰκός, καθήρει
 ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μάλλον
 20 ἰέναι αὐτῷ. οἱ γὰρ Ἑλλήνες τὸ πάλαι καὶ τῶν βαρβάρων 5
 οἷ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον,
 25 ἐπειδὴ ἤρξαντο μάλλον περαινοῦσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλους,
 ἐτράποντο πρὸς λισιτείαν, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνα-
 τωτάτων κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἔνεκα καὶ τοῖς ἀσθενέσι
 τροφῆς, καὶ προσπίπτουτες πόλεσιν ἀτειχίστοις καὶ κατὰ
 30 κώμας οἰκουμέναις ἤρπαζον καὶ τὸν πλείστον τοῦ βίου ἐν-
 25 τεύθον ἐποιούτων, οὐκ ἔχοντες πω αἰσχύνῃ τούτου τοῦ ἔργου,
 φέροντος δέ τι καὶ δόξης μάλλον· δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἡπειρω- 2
 τῶν τινὲς ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ
 παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πίστεις τῶν καταπλεούτων παυτα-
 30 χοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ ληιστὰί εἰσιν, ὥς οὔτε ὧν πυνθά-
 30 νοντα ἀπαξιοῦντων τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἴη εἶδέναι
 οὐκ οὐνειδίζοντων. ἐλθόντο δὲ καὶ κατ' ἡπειρον ἀλλήλους. 3

1 ὕστερος γρ. Schol. 6 ἀντίπαλον ... 8 κληθέντες Es P⁸ 11 ξυνε-
 ξῆλλον Cobet: ξυνῆλλον codd.: exierunt Valla 16 καταστήσας G
 (corr. G¹) M ληιστρικὸν G M καθήρει] ἐκράτησε Schol. Aristid. 87,
 9 D 18 τῶ] οἱ P² 22 ante τοῦ add. τε P² 24 τὸν] τὸ A ? G

καὶ μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ
νέμεται περὶ τε Λοκροῦς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοῦς καὶ
'Ακαρῖανας καὶ τὴν ταύτῃ ἡπειρον. τό τε σιδηροφορεῖσθαι
τούτους τοὺς ἡπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμέ-
1 νηκεν· πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλάς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφάρκτους 5
τε οἰκίσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλων ἐφόδους, καὶ
ζυγήθη τὴν δαίταν μεθ' ὅπλων ἐποιήσαντο ὥσπερ οἱ βάρ-
2 βαροι. σημείουν δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω
νεμόμενα τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντα ὁμοίων διατημάτων.

3 Ἐν τοῖς πρώτοις δὲ Ἀθηναῖοι τὸν τε σίδηρον κατέθεντο 10
καὶ ἀνεμένη τῇ διαίτῃ ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ
οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εἰδαμένων διὰ τὸ ἀβροδαῦτον οὐ
πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτώνας τε λινοὺς ἐπαύσαντο φοροῦντες
καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κροβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν
τῇ κεφαλῇ τριχῶν· ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους 15
4 κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὕτη ἡ σκευὴ κατέσχευε. μετρίῳ
δ' αὖ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρώτοι Λακεδαιμόνιοι
ἐχρήσαντο καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μέζω
5 κεκτημένοι ἱσοδαῖτοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν
τε πρώτοι καὶ ἐς τὸ φανερόν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ 20
γυμνάζεσθαι ἡλείψαντο· τὸ δὲ πάλα καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ
ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἡγωνί-
ζοντο, καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπανται. ἔτι δὲ καὶ ἐν
τοῖς βαρβάροις ἔστω οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσianoῖς,
6 πυχμῆς καὶ πάλης ἄθλα τίθεται, καὶ διεζωμένοι τοῦτο δρῶσιν. 25
6 πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν
οἰοῖστροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διατρώμενον.

7 Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ἐκίσθησαν καὶ ἡδὴ πλωι-
μωτέρων ὄντων, περιουσίας μάλλον ἔχουσαι χρημάτων ἐπ'
αὐτοῖς τοῖς αἰγυαλοῖς τέχεσιν ἐκτίζοντο καὶ τοὺς ἰσθμίους 30
ἀπελάμβανον ἐμπορίας τε ἔνεκα καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους

14 ἐν ἔρσει (vel ἔρσει) E G Schol. 16 κατασκευὴ AB F 23 πέ-
πανται recc. 25 διεζωμένοι Phot. Suidd.: διεζωμένοι codd. 30 ἐκ-
τίζοντο καὶ τέχῃσι Herwerden

ἐκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν ληστείαν ἐπὶ πολὺν
ἀντίχονσαν ἀπὸ θαλάσσης μάλλον ἐκίσθησαν, αἷ τε ἐν
ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἡπείροις (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε
καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι οὐτὲς οὐ θαλάσσιοι κατὰ ὅκουν), καὶ
5 μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνωκισμένοι εἰσιν. καὶ οὐχ ἥσσαν λησταὶ 8
ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾱρές τε οὐτὲς καὶ Φοῖνικες· οὗτοι γὰρ
δὴ τὰς πλείετας τῶν νήσων ὥκησαν. μαρτύριον δέ· Δήλον
γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ καὶ
τῶν θηκῶν ἀναμειβέσων ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ
10 νήσῳ, ὑπὲρ ἧμιν Κᾱρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ
τῶν ὄπλων ξυντεταμμένη καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἐτι θάπτονται.
καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλωιμώτερα ἐγένετο 2
παρ' ἀλλήλους (οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν
ὑπ' αὐτοῦ, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῳκίξει), καὶ 3
15 οἱ παρὰ θάλασσαν ἀνθρωποὶ μάλλον ἡδὴ τὴν κτῆσιν τῶν
χρημάτων ποιοῦμενοι βεβαιοτέρων ὦκουν, καὶ τῶες καὶ τελεχῇ
περιεβάλλοντο ὥς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέ-
μενοι γὰρ τῶν κερδῶν οἱ τε ἥσους ὑπέμενον τὴν τῶν
κρείσσων δουλείαν, οἱ τε δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες
20 προσεποιούντο ὑπὲρ τῶν ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν 4
τούτῳ τῷ τρόπῳ μάλλον ἡδὴ οὐτὲς ὑστέρον χρόνῳ ἐπὶ
Τροίαν ἐστράτευσαν.

'Αγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προύχων καὶ 9
οὐ τοσούτων τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατελιγημένους τοὺς
25 Ἑλένης μνηστήρας ἄγων τὸν στόλον ἀγεῖραι. λέγουσι δὲ 2
καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων μνήμη παρὰ τῶν
πρότερον δεδεγμένοι Πέλοπά τε πρώτον πλήθει χρημάτων,
ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους, δύναμιν
περιποιησάμενον τὴν ἐπαυριμάν τῆς χώρας ἔπληλιν οὐτα ὁμῶς
30 σχέν, καὶ ὑστέρον τοῖς ἐκγόνοις ἐτι μείζω ξυνευεχθῆναι,

2 ἀντίχονσαν Porro: ἀντιχόσαν E G: ἀντιχόσαι cett.

σαν B 17 ὥς . . . γιγνόμενοι add. G in marg., om. M

29 ἔπληλιν Stahl: ἐπληλύνην codd. 30 post ἐκγόνοις add. οἶον
Αγρεῖ Ἀγαμέμνων A B E F

Εὐρυσθέως μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐπὶ Ἡρακλείδων ἀποθανόντος, Ἄρκως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιτρέψαντος Εὐρυσθέως, ὅτ' ἐστράτευε, Μικήνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ οἰκίον Ἀτρεΐ (τυγχάνειν δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πατέρα διὰ τὸν Χρυσέππου θάνατον), καὶ ὥς οὐκέτι ἀνεχώρησεν 5 Εὐρυσθεὺς, βουλομένῳν καὶ τῶν Μυκρηαίων φόβῳ τῶν Ἡρακλείδων καὶ ἄμα δυνατὸν δοκούντα εἶναι καὶ τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα τῶν Μυκρηαίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς ἤρχε τὴν βασιλείαν Ἀτρεΐα παραλαβεῖν, καὶ τῶν Περσείδων 3 τοὺς Πελοπίδας μείζους καταστήναι. ἃ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμνων παραλαβεῖν καὶ ναυτικῷ [τε] ἄμα ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας, τὴν στρατείαν οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ ξυν- 4 αγωγὴν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείους αὐτὸς ἀφικόμενος καὶ Ἀρκασί προσπαρασχών, ὥς Ὅμηρος τοῦτο δεδίγηκεν, εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριώσαι. καὶ ἐν τοῦ σκῆπτρου 15 ἄμα τῇ παραδόσει εἴρηκεν αὐτὸν πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν· οὐκ ἂν οὖν νήσων ἕξω τῶν περιουκίδων (αὗται δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἴη) ἡπειρώτης ὧν ἐκράτει, εἰ μὴ τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάσειν δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τῇ στρατείᾳ 20 ὅλα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς.

IO Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖς ἂν τις σημείω χρῶμενος ἀπιστοῇ μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον ὅσον 2 οἱ τε ποιηταὶ εἰρήκασι καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαιμονίων γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθεῖη, λειψθεῖη δὲ τὰ τε ἱερὰ καὶ τῆς 25 κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως προελθόντος πολλοῦ χρόνου τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι (καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοῖρας νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγούνται καὶ τῶν ἕξω ξυμμάχων 30 πολλῶν· ὅμως δὲ οὐτε ξυνοικισθείσης πόλεως οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελεσί χρησαμένης, κατὰ κόμης δὲ τῷ

11 τε om. recs.: δὲ Stahl 12 στρατείαν Aem. Portius: στρατιὰν codd. 19 στρατεία Aem. Portius: στρατιᾷ codd. 30 post ξυνοικισθείσης add. τῆς Stephanus

παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνουσι ἂν ὑποδεεστέρα), Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάσεισθαι ἀπὸ τῆς φαιερᾶς ὄψεως τῆς πόλεως ἢ ἔστιν. οὐκ οὖν ἀπιστεῖν εἰκός, οὐδὲ τὰς ὄψεις 3 τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ τὴν στρατείαν ἐκείνῃν μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὀμήρου αὐτὸ ποιήσειεν 5 τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεύειν, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μείζον μὲν ποιητὴν ὅντα κοσμήσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδε-10 στέρα. πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νέων τὰς μὲν 4 Βοιωτῶν εἰκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκλήτου πεντήκοντα, δηλῶν, ὥς ἔμοι δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας· ἄλλων γοῦν μεγέθους περὶ ἐν νέων καταλόγῳ οὐκ 15 ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχμοι πάντες, ἐν ταῖς Φιλοκλήτου ναυσὶ δεδίγηκεν τοξότας γὰρ πάντας πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περὶνεως δὲ οὐκ εἰκὸς πολλοὺς 5 ξυμπλεῖν ἕξω τῶν βασιλείων καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει, ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαιος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν πολεμικῶν, οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατάφαρκα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ 20 παλαιῷ τρόπῳ ληστικώτερον παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς 5 μεγίστας δ' ὅν καὶ ἐλαχίστας αὐτὺς τὸ μέσον σκοποῦντι οὐ πολλοὶ φαίνονται ἐλθόντες, ὥς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι.

Αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθροπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρη- 25 ματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἑλᾶσσω ἡγάγον καὶ ὅσον ἡλπίζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύειν, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (ὄηλον δέ· τὸ γὰρ 5 ἔρμημα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτεύχισαντο), φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς 30 γεώργιαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ ληστειᾶν τῆς τροφῆς ἀπορία· ἢ καὶ μᾶλλον οἱ Τρώες αὐτῶν διεσπαρ-

6 στρατείαν c f g: στρατιὰν codd. 21 δ' ὅν Bekker: ὅν M: γούνη cett. 22 ἐνελθόντες G

μένων τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον βιά, τοῖς αἰεὶ ὑπολειπομένοις
 2 ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθον ἔχοντες τροφῆς
 καὶ ὄντες ἄρροοι ἀνευ ληστείας καὶ γεωργίας ζυνεχῶς τὸν
 πῶλεμον διέφερον, ῥάδως ἂν μάχη κρατοῦντες εἶλον, οἷ
 γε καὶ οὐχ ἄρροοι, ἀλλὰ μέρει τῷ αἰεὶ παρόντι ἀντεῖχον, 5
 πολιορκία δ' ἂν προσκαθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονι τε χροῖψι καὶ
 ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν τὰ τε
 πρὸ τούτων ἀσθενῇ ἦν καὶ αὐτὰ γε δὴ ταῦτα, ὀνομαστότατα
 τῶν πρὶν γεγόμενα, δηλοῦνται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὅντα
 10 τῆς φήμης καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγον 10
 12 κατεσχηκότος· ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ ἡ Ἑλλάς ἔτι μετ-
 ανίστατό τε καὶ καταφείζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασαν αἰξίῃθιαι.
 2 ἦ τε γὰρ ἀναχόρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου χροῖα γενο-
 μένη πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὥς
 ἐπὶ πολὺ ἐγίνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτουτες τὰς πόλεις ἔκτιζον. 15
 3 Βοιωτοὶ τε γὰρ οἱ νῦν ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἔλωσιν ἐξ
 Ἀργεῖς ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν τὴν νῦν μὲν Βωιωτῶν,
 καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς
 20 Ἰλίου ἐστράτευσαν), Δωριεῖς τε ὀδοηκοστῷ ἔτει ξὺν Ἡρα-
 κλείδῃσι Πελοπόννησον ἔσχον. μόλις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ
 ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλάς βεβαίως καὶ οὐκ ἐνὶ ἀνισταμένῃ ἀποι-
 κίας ἐξέπεμψε, καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς
 πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελο-
 25 ποννήσιοι τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἂν χωρία. πάντα δὲ 25
 ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.

13 Δυνατωτέρως δὲ γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν χρη-
 μάτων τὴν κτῆσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιουμένης τὰ
 πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, τῶν προσδόβω
 μειζύων γιγνομένων (πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥήτοισι γέρασι 30

4 εἰδον· secl. Krüger 6 8° secl. Krüger 7 ἀπολύ· ὅτερον incipit Π¹⁹
 τὴν om. Π¹⁹ 8 -νῇ ἦν . . . c. 20. 2 8° 1° suppl. f 11 ᾗθι ante ἡ
 del. Π¹⁹ 12 ἡσυχάσασα cf (G) 15 ἐπὶ τὸ πολλὸν c f Π¹⁹ 18 φει-
 σαν c: φέκσαν cett. [Π¹⁹] 19 πρότερον trans. post ταύτην cf [Π¹⁹]
 21 μόλις c f G 23 ἐξέπεμπε c f G [Π¹⁹] 27 γενομένης G M [Π¹⁹]

πατρικὰ βασιλεῖαι), ναυτικά τε ἐξηγύετο ἡ Ἑλλάς, καὶ
 1 τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντεῖχοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι 2
 λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ
 τὰς ναῦς, καὶ τριήρεις ἐν Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος
 5 ναυπηγήθησαν. φαίνεται δὲ καὶ Σαμίοις Ἀμεωκλήης Κορίν- 3
 θιος ναυπηγὸς ναὺς ποιήσας τέσσαρας· ἔτη δ' ἔοτι μάλιστα
 τριακόσια ἐς τὴν τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου ὅτε Ἀμεωκλήης
 Σαμῖος ἦλθεν. ναυμαχία τε παλαιτάτη ὧν ἵσμεν γίγνεται 4
 10 Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους· ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτῃ
 10 ἐξήκοντα καὶ διακόσια ἔστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἱ 5
 κοῦντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ αἰεὶ δὴ
 ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ
 πλέω ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ
 15 τῶν ἔξω, διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων,
 15 χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὥς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς
 δεδῆλωται· ἀφνειὸν γὰρ ἐπώνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδὴ
 20 τοῖς οἱ Ἕλληρες μᾶλλον ἐπλώζον, τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ
 ληστικὸν καθήρουν, καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέρω δυνα-
 20 τὴν ἔσχον χρημάτων προσδόβω τὴν πόλιν. καὶ ἴωσι ὕστερον 6
 οὗτος καὶ Καμβύσιον τοῦ νέου αὐτοῦ, τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς
 θαλάσσης Κύρῳ πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ
 Πολυκράτης Σάμου τυραννῶν ἐπὶ Καμβύσιον ναυτικῷ ἰσχύων
 25 ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηκόους ἐποίησατο καὶ Ῥήρειαν ἐλὼν
 25 ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαῖς τε Μασσαλίαν
 οἰκίζοντας Καρχηδονίους ἐνίκων ναυμαχοῦντες· δυνατώτατα 14
 γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλὰς
 γενεαῖς ὕστερα γεγόμενα τῶν Τρωικῶν τριήρεσι μὲν ὀλίγαις
 30 χρώμεναι, πεντηκοντορείοις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῦς ἐξηγρυ-
 30 μένα ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ 2

4 τὰς om. v. l. Π¹⁹ πρῶτον ἐν Κορίνθῳ B c f Π¹⁹ 5 ἐναυπηγήθησαν
 c f suprascr. G¹ 6 ποιῆσαι v. l. Π¹⁹ ἔτη δ' καὶ ταῦτα ἔ(τ)η v. l. Π¹⁹
 8 παλαι[?] ὁρμή v. l. Π¹⁹ ὧν . . . ἵσμεν Π¹⁹ Κορινθίω[ν] γ[ὰρ] γ[ὰρ] c f [Π¹⁹]
 9 καὶ ταύτην c f: om. codd. Π¹⁹ add. G¹ 10 δ[ιακ]ρί[σ]ι[σ]ι c f [Π¹⁹]
 Π¹⁹ 28 Τρωικῶν desinit Π¹⁹ ὀλίγα (G)

Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσῃν Περσῶν ἐβασίλευσε, τρήρεις περί τε Σικελίῳ τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο καὶ Κερκυραίοις· ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς Ξέρου στρα-
 3 τείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγυπτῆαι γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινας ἄλλοι, βραχεία ἐκέκτητο, καὶ 5 τοῦτον τὰ πολλὰ πευτικωτόρους· ὁψέ τε ἀφ' οὗ Ἀθηναῖος Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγυπτῆας πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου προσδοκίμου οὗτος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι αἰσπερ καὶ ἐναυμάχῃσαν· καὶ αὗται ὅπως εἶχον διὰ πάσης κατα-
 10 στροφάματα.

15 Τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν, τὰ τε παλαιὰ καὶ τὰ ὕστερον γεγόμενα. Ἰσχὺν δὲ περιεποιήσαντο ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς χρημάτων τε προσδοῶ καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῇ εἶχον χώραν. 15 2 κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμούςους τοὺς σφετέρους ἐκάστος, καὶ ἐκδήμιος στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ξυνειστήκεσαν πρὸς τὰς μεγάλας 20 πόλεις ὑπῆκοοι, οὐδ' αὖ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἰσῆς κοινῶς στρατείας ἐποιούντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μάλλον ὥς ἕκαστοι οἱ ἀντιγεί- 3 τουνες ἐπολέμουν. μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γεγόμενον πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριῶν καὶ τῷ ἄλλῳ Ἑλληνικῶν ἐς 16 ξυμμαχίαν ἐκατέρων διέστη. ἐπεγένετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοι 25 κωλύματα μὴ ἀεξήθηραι, καὶ Ἴωσι προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων Κύρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία Κροίσου καθελοῦσα καὶ ὅσα ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν ἐπεστράτευσε καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλεις ἐδούλωσε, Δαρείος τε ὕστερον τῷ Φωνικῶν ναυτικῷ κρατῶν καὶ τὰς 30 17 νήσους. τύραννοί τε ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι,

5 εἴ τινας] ὅτινες cf 12 γεγόμενα c f g: γιγνόμενα codd.
 13 προσσχόντες Α: προσέχοντες Ε: προσχόντες cett. 21 αὐ οἱ.
 ΑΒ ΕΓΜ 27 βασιλεία] ἐξουσία f 30 τε] δὲ ΑΒ ΓΜ
 31 τε] δὲ ΑΒ ΕΓΜ

τὸ ἐφ' ἐαυτῶν μόνον προορώμενοι ἐς τε τὸ σῶμα καὶ ἐς τὸ τὸν ἴδιον οἶκον αὖξεν δι' ἀσφαλείας ὅσον ἐδύνατο μάλιστα τὰς πόλεις φύκων, ἐπράχθη δὲ οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν ἔργον ἀξιό-
 5 λογον, εἰ μὴ εἴ τι πρὸς περιόλους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις· οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλείστον ἐχώρησαν δύναμει. οὕτω πανταχόθεν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατέειχτο μήτη κοινῇ φανερὸν μὴδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε ἀπολυμωτέρα εἶναι.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Ἀθηναῖον τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης 18 10 Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλείστοι καὶ τελευταῖοι πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν (ἢ γὰρ Λακεδαιμόνιον μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριῶν ἐπὶ πλείστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάζασα ὅμως ἐκ παλαιάτου καὶ νῦν ἐμνήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράνευτος ἦν· 15 15 ἔτη γὰρ ἔστι μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῳ πλείω ἐς τὴν τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρώνται, καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν), μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράνων καὶ κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολλοὺς ἔτεσιν ὕστερον καὶ 20 ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο. δεκάτῳ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν αἰθὺς ὁ βάρβαρος τῷ μεγάλῳ 2 στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθεν. καὶ μεγάλου κινδύνου επικρεμασθέντος οἱ τε Λακεδαιμόνιοι τῶν ξυμπολε-
 25 μισάντων Ἑλλήνων ἡγήσαντο δυνάμει προύχοντες, καὶ οἱ 25 Ἀθηναῖοι ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀνασκευασάμενοι ἐς τὰς ναῦς ἐσβάντες ναυτικοὶ ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀποσάμενοι τὸν βάρβαρον, ὕστερον οὐ πολλῷ διεκρίθησαν πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους οἱ τε ἀποσπάντες βασιλέως Ἑλλήνης καὶ οἱ ξυμπολεμήσαν- 30 30 τες. δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη· ἴσχουν γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσίν. καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυν- 3

3 δὲ] τε ΑΒ ΕΓΜ ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ΑΒ ΕΓΜ 4 εἴ om. ΑΒ
 ΕΓΜ 12 κτῆσιν ΑΒ c f g m 16 ἀφ' οὗ] ἀ (G) M Hermogenes:
 ἀ ἀφ' οὗ ΑΒ 26 ἐμβάντες ΑΒ ΕΓΜ 30 δὲ ἐφ' ἡν Stephanus

έμενεν ἡ ὁμαιχμία, ἔπειτα διενεχθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν μετὰ τῶν Συμμαχῶν πρὸς ἀλλήλους· καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινές που διασταῖεν, πρὸς τοὺς τοὺς ἦδη ἔχουσαν. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τούδε αἰεὶ τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἡ 5 ἀλλήλοις ἡ τοὺς ἑαυτῶν Συμμαχοὺς ἀφισταμένους εὖ παρεσκεύασαντο τὰ πολέμια καὶ ἔμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιοῦμενοι. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς Συμμάχους ἡγούντο, κατ' ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολυ- 10 τεύουσιν θεραπεύουσιν, Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρεω. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐς τούδε τὸν πόλεμον ἡ ἴδια παρασκευὴ μείζων ἢ ὥς τὰ κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραφνοῦς τῆς Συμμαχίας ἡρθσαν. 15

20 Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ἦρυν, χαλεπὰ δὲ οὖν παντὶ ἐξῆς τεκμηρίῳ πιστεύσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν προγεγενημένων, καὶ ἢ ἐπιχώρια σφίσιν ἢ ὁμοίως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος ὅτι Ἰππαρχοὺ οἰοῦνται ὑφ' Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον 25 ὄντα ἀποθανεῖν, καὶ οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἰππίας μὲν πρεσβύτατος ὢν ἤρχε τῶν Πεισιστράτου υἱῶν, Ἰππαρχος δὲ καὶ Θεσσαλὸς ἀδελφεὸς ἦσαν αὐτοῦ, ὑπογοπήσαντες δὲ τι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ παραχρήμα Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῶν Συνεδότην σφίσιν Ἰππία μεμνησθαι τοῦ μὲν ἀπέσχοντο ὥς 25 προειδότες, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι δράσαντες τι καὶ κινδυνεύσαι, τῷ Ἰππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ Λεωκορεῖον καλούμενον τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι 3 ἀπέκτευναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα καὶ οὐ χρόνῳ ἀμνηστούμενα καὶ οἱ ἄλλοι Ἑλληνες οὐκ ὁρθῶς 30 οἰοῦνται, ὥσπερ τοὺς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μᾶ

1 post ἔπειτα add. δὲ A B E G M post καὶ add. οἱ A E M Suid.
10 πολυτέλειαι A B E G M 27 περὶ] παρὰ Arist. Ἀθ. Πολ. 18. 3
(nisi ad vi. 57. 3 spectat)

ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ διοῦν, καὶ τὸν Πιταγόραν λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' ἐγένετο πρότερον. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὰ ἔτοῖμα μάλλον τρέπονται. ἐκ δὲ τῶν εἰρημμένων τεκμη- 21 ρίων ὅμως τοιαῦτα ἄν τις νομίζων μάλιστα ἂ διηγήθων οὐχ ἁμαρτάνει, καὶ οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμῆκασι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ μείζων κοσμοῦντες μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὡς λογογράφου ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθεστερον, ὅντα ἀνεξέλεγκτα καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν 10 ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθώδες ἐκκενκηκτότα, ἡρῆσθαι δὲ ἡγήσαμένους ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων ὡς παλαιὰ εἶναι ἀποχρώτους. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων 2 ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι τὸν παρόντα αἰεὶ μέγιστον κρινόντων, παυσασμένων δὲ τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαναμαζόντων, ἀπ' αὐτῶν 15 τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει ὅμως μείζων γεγενημένος αὐτῶν.

Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι ἡ μέλλοντες πολέμη- 22 σεω ἡ ἐν αὐτῷ ἦδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτῇ τῶν λεχθέντων διαμνημονεῖσθαι ἢ ἐμοὶ τε ὦν αὐτὸς ἦκουσα 20 καὶ τοῖς ἄλλοθεν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν· ὥς δ' ἂν ἐδόκουν ἐμοὶ ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστ' εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς Συμπάσης γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τὰ δ' ἔργα τῶν 2 πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθασόμενος ἡγίσωα γράφειν, οὐδ' ὡς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ' οἷς τε 25 αὐτὸς παρῆν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβεῖα περὶ ἐκείτων ἐπέξελαθῶν. ἐπιτόνως δὲ ὑπέρσκειτο, διότι οἱ 3 παρόντες τοῖς ἔργοις ἑκάστοις οὐ ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον, ἀλλ' ὡς ἑκάτερον τις εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχει. καὶ 4 30 ἐς μὲν ἀκρόασις ἴσως τὸ μὴ μυθώδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφές

2 εἶναι] οἶμαι (G) 21 μοι C G Dion. Hal. 25 ἐδόκει C G Dion. Hal. (P) : δοκεῖ cett. Dion. Hal. (M) 29 ἑκατέρων C G M Dion. Hal. : ἑκατέρῳ cett.

σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὐθις κατὰ τὸ ἀνθρώπων
τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ
ἀρκούντως ἔξει. κτήμ' αὖτε ἐς αἰεὶ μάλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ
παραχρήμα ἀκούειν ξυγκείται.

- 23 Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν, 5
καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαι καὶ πεζομαχίαι ταχέως
τὴν κρίσιν ἔρχεν. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μήκός τε μέγα
προῖβη, παθήματα τε ξυνηρέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι
2 οἷα οὐχ ἔτερα ἐν ἴσῳ χροῖ. οὔτε γὰρ πόλεις τοσαύτε λα-
φθεῖσαι ἠρημώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν 10
αὐτῶν ἀντιπολεούντων (εἰσι δ' αἱ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον
ἀλυσκόμεναι), οὔτε φρυγὰ τοσαύτε ἀνθρώπων καὶ φύκος, ὅ
3 μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν. τὰ τε
πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιότερον βεβαιού-
μενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν (τε πέρι, οἱ ἐπὶ πλείστον 15
αἷμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἥλιου τε
ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μη-
μουνόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοὶ (τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ
ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάβασα καὶ μέρος 20
τι φθείρασα ἡ λοιμώδης νόσος· ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε 20
4 τοῦ πολέμου αἶμα ξυνεπέθετο. ἦρξαντο δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι
καὶ Πελοποννήσιοι λύσαντες τὰς τριακοντούεις σπονδὰς αἱ
5 αὐτοὺς ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἄλωσιν. διότι δ' ἔλυσαν,
τὰς αἰτίας προύγραψα πρῶτον καὶ τὰς διαφοράς, τοῦ μὴ
6 τινα ζητήσai ποτε ἐξ ὅτου τοσούτος πόλεμος τοῖς Ἑλλησι 25
κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην
δὲ λόγῳ, τοὺς Ἀθηναίους ἠγοῦμαι μεγάλους γιγνομένους
καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀναγκάσαι ἐς τὸ
πολεμεῖν· αἱ δ' ἐς τὸ φανερὸν λεγόμεναι αἰτίαι αὐτῶν ἦσαν
ἐκατέρωθεν, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον 30
κατέστησαν.

1 ἀνθρώπων A B E F M Dion. Hal. (uno loco) 19 ἡ om. A B E F
24 ἐργάσα C G 25 τινες C G m Dion. Hal. (altero loco)

Ἐπιδάμνος ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι ἐς τὸν Ἰόνιον 24
κόλπον· προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυ-
ρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπώκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' 2
ἐγένετο Φαλῖος Ἐρατοκλείδου Κορίνθιος γένους τῶν ἀφ'
5 Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως
κατακληθείς. ξυνώκισαν δὲ καὶ Κορινθίων τινὲς καὶ τοῦ
ἄλλου Δωρικοῦ γένους. προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο 3
ἡ τῶν Ἐπιδάμων δύναιμις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος·
στασιάζαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλά, ὥς λέγεται, ἀπὸ 4
10 πολέμου τινὲς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν καὶ τῆς
δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ 5
τοῦδε τοῦ πολέμου οἱ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατοὺς,
οἱ δὲ ἐπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλγίζοντο τοὺς ἐν τῇ
πόλει κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει 6
15 οὔτες Ἐπιδάμνιοι ἐπειδὴ ἐπείζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κέρ-
κυραν πρέσβεις ὥς μητρόπολιν οὔσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς
περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι
σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα 7
δὲ ἰκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραίων ἐδέοντο. οἱ δὲ Κερκυ-
20 ραῖοι τὴν ἰκέτειαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν.

Γνόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας 25
τιμωρίαν οὔσαν ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ
πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήρουντο εἰ παραδοῖεν
Κορινθίους τὴν πόλιν ὥς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πει-
25 ρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιέσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνείλε παραδοῦναι
καὶ ἡγεμόνας ποιέσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν 2
Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωκαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε
οἰκιστὴν ἀποδεκνύμενος σφῶν ἐκ Κορίνθου οὗτα καὶ τὸ χρη-
στήριον δηλοῦντες, ἐδέοντο τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους,
30 ἀλλ' ἐπαμῶνα. Κορίνθιοι δὲ κατὰ τε τὸ δίκαιον ὑπεδέξαντο 3

1 ἐς add. Demetrius: om. codd.

EM: πόλις A B F γρ. c 13 ἐπελθόντες Haase: ἀπελθόντες codd.

23 ἐπιδάμων C (G) 25 αὐτοῖς] αὐτῶν C γρ. G 29 διαφθορο-
μέουσι A B E F